

Algemeen	
Onderwerp	Werkagenda AZWA 80% versie
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Aldo Kivits en Karen Nieuwenhuis
Eenheid	Beleid Sociaal Domein, gemeente Hilversum
E-mail	a.kivits@hilversum.nl , k.nieuwenhuis@hilversum.nl
Kenmerk	
Datum	8 oktober 2026

Voorstel

- 1) Wensen en aandachtspunten mee te geven bij de 80% versie van de Werkagenda AZWA.

Kernboodschap

Alle regio's in Nederland moeten vanaf 8 december 2026 een Werkagenda Basisfunctionaliteiten aanleveren bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), als opdracht uit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), om de lokale en regionale SPUK AZWA middelen vanaf 2027 te verkrijgen. In de Werkagenda komen regionale Gezondheidsdoelen en ambities met betrekking tot Basisfunctionaliteiten (bijvoorbeeld Valpreventie, Welzijn op Recept, of Aanpak Overgewicht en Obesitas). In het PFHO van 25 juni is door de wethouders richting meegegeven over de Gezondheidsdoelen, de regionale ambitie ten opzichte van landelijke streefwaarden, en over de uitgangspunten met betrekking tot het financieren van de werkagenda. Die richtinggevende input is verwerkt tot een 80% versie van de werkagenda. Deze 80% versie wordt besproken in het DO en het PFHO, zodat aan de hand van die bespreking tot een 100% versie kan worden gekomen die in december aan alle colleges ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Aanleiding

Met de vaststelling van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) in het najaar van 2025 zijn alle regio's verplicht om een "Werkagenda Basisfunctionaliteiten" op te stellen en aan te leveren bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Dit is een voorwaarde voor het verkrijgen van de Specifieke Uitkering (SPUK) AZWA middelen voor de periode 2027-2029. Het doel van de Werkagenda is om toe te werken naar een regionaal dekkend netwerk van Basisfunctionaliteiten (bewezen effectieve voorzieningen op het snijvlak van sociaal domein en zorgdomein) in 2030. Dat maakt de Werkagenda een gezamenlijke, regionale opgave.

Vanaf 8 december 2026 kan de Werkagenda (door mandaatgemeente Hilversum namens alle regiogemeenten) worden ingediend bij het Ministerie van VWS, als voorwaarde voor het verkrijgen van de lokale en regionale SPUK AZWA gelden vanaf 2027. Dat vraagt besluitvorming in alle regiocolleges op uiterlijk 7 december 2026. Door in het PFHO van 8 oktober de 80% versie te bespreken kunnen de gemeenten hun aandachtspunten en bedenkingen meegeven, zodat deze kunnen worden verwerkt tot de versie die in december aan alle colleges ter vaststelling wordt voorgelegd.

Op 25 juni 2026 is door het PFHO richting meegegeven over de Gezondheidsdoelen, de regionale ambitie ten opzichte van landelijke streefwaarden, en over de uitgangspunten met betrekking tot het financieren van de Werkagenda. Deze richtinggevende aandachtspunten zijn verwerkt tot de 80% versie die nu voorligt inclusief bijbehorende concept-begroting.

Doel

Doel van dit voorstel is om de wensen en bedenken van het PFHO met betrekking tot de werkagenda AZWA op te halen, zodat deze kunnen worden meegenomen voor de definitieve versie van december 2026.

Argumenten

1. *De inbreng van het PFHO van 25 juni is verwerkt in deze 80% versie.*

In het PFHO van 25 juni is richting meegegeven over de Gezondheidsdoelen, de regionale ambitie ten opzichte van landelijke streefwaarden, en over de uitgangspunten met betrekking tot het financieren van de werkagenda. Het PFHO heeft besloten om

1. *Kennis te nemen van de Opdracht Werkagenda AZWA.*
2. *In te stemmen met de richting van de Gezondheidsdoelen van de Regionale Preventie Infrastructuur.*
3. *In te stemmen met de regionale ambities per basisfunctionaliteit, in afwijking van de landelijke streefwaarden.*
4. *In te stemmen met de uitgangspunten voor de financiering van de Werkagenda.*

Deze uitgangspunten zijn tijdens de zomer vertaald naar de 80% versie die nu voorligt.

2. *Alle gemeenten zijn ambtelijk betrokken bij de totstandkoming van de werkagenda AZWA*
Sinds begin 2026 zijn er periodieke overleggen tussen het kernteam (Hilversum, GGD, Versa en Zilveren Kruis) en vertegenwoordigers van alle regiogemeenten. De frequentie van deze overleggen is inmiddels opgeschaald naar 1,5 uur iedere twee weken, om ervoor te zorgen dat alle gemeenten goed zijn aangehaakt en alle overwegingen gezamenlijk kunnen worden besproken. Via die lijn is er alle ruimte om input te leveren op de werkagenda, en die lijn blijft doorlopen tot vaststelling in de colleges in december. Het PFHO van 8 oktober vormt een officiële tussenstap in de besluitvorming, maar is zeker niet de enige of laatste gelegenheid om input mee te geven.

3. *Er is frictie ontstaan tussen de gezamenlijke ambities en de beschikbare lokale middelen.*
Op 25 juni heeft het PFHO besloten de regionale ambities leidend te laten zijn voor de Werkagenda AZWA en de lokale middelen aan te wenden voor een gelijkgerichte aanpak. Tegelijkertijd moeten de basisfunctionaliteiten gefinancierd worden uit SPUK AZWA, en blijkt na publicatie van de SPUK-regeling in juli 2026 dat de beschikbare financiën niet onuitputtelijk zijn. Op de volgende basisfunctionaliteiten wordt een dilemma ervaren tussen ambities en beschikbare middelen:

- **Valpreventie** Voor Valpreventie geldt dat de ambitie is om de GALA-aanpak voort te zetten, en deze op te schalen met extra interventies op het gebied van Vallen Verleden Tijd en In Balans-trainingen. Gemeenten geven over het algemeen aan onvoldoende middelen te hebben om deze Valpreventie-plus aanpak uit lokale middelen te dekken.
- **Welzijn op Recept** Voor Welzijn op Recept (Sociaal Verwijzen) geldt dat er vanaf 2028 flink moet worden geïnvesteerd in Welzijn op Recept om te voldoen aan de regionale ambitie (in PFHO 25 juni vastgesteld op 5 tot 12,5 fte)

Ambitie Regio	Blaricum 12.934 (5,1%)	Eemnes 10.063 (3,9%)	Laren 11.545 (4,5%)	Gooise Meren 61.213 (23,9%)	Hilversum 119.000 (46,5%)	Huizen 41.283 (16,1%)
5 tot 12,5 fte Welzijnscoaches	0,3 tot 0,6 fte	0,2 tot 0,5 fte	0,2 tot 0,6 fte	1,2 tot 3,0 fte	2,3 tot 5,8 fte	0,8 tot 2,0 fte

De onderkant van de bandbreedte is voor de meeste gemeenten wel te financieren, maar dat geldt niet voor de bovenkant van de regionale ambitie. Daar komt nog bij dat binnen het Transformatieplan rekening is gehouden met een opschaling tot 18,3 fte totaal – ruim 3,5 maal hoger dan de onderkant van de bandbreedte. Eind 2026/begin 2027 wordt een businesscase uitgewerkt waaruit blijkt welke effecten Welzijn op Recept in onze regio heeft op (kosten in de) zorg en sociaal domein. Het is wenselijk om dat onderzoek af te wachten alvorens er een definitieve keuze wordt gemaakt over welk punt op de bandbreedte onze regionale ambitie wordt.

4. *Vanwege de transformatieplannen Mentale Gezondheid en Positieve Gezondheid zit er ruimte in de regionale AZWA middelen.*

Welzijn op Recept hoeft pas in 2028 door gemeenten gefinancierd te worden doordat de bekostiging in 2027 via het Transformatieplan Positieve Gezondheid loopt. Voor het Verkennend Gesprek en de Herstelvoorzieningen geldt dat er momenteel door de coalitie Mentale Gezondheid wordt onderzocht of het Transformatieplan Mentale Gezondheid door kan lopen tot en met 2028. Als dit het geval is, hoeven deze basisfunctionaliteiten pas in 2029 uit SPUK AZWA gefinancierd te worden. Dankzij de mogelijkheid om maximaal 70% van de budgetten van jaar tot jaar door te schuiven ontstaat er behoorlijk wat flexibiliteit en ruimte in de regionale begroting (zie bijlage 2). Regionale SPUK AZWA middelen kunnen worden ingezet om lokale knelpunten (zie hierboven) gedeeltelijk op te lossen.

5. *Het voorstel is om in de Gooise Werkagenda ruimte te maken voor de Ketenaanpak Dementie als bijdrage aan de landelijke "Ontwikkelagenda 1".*

De Ketenaanpak Dementie is onderdeel van de landelijke AZWA "Ontwikkelagenda 1" – aanpakken die verder moeten worden uitgewerkt om "basisfunctionaliteit" te worden omdat ze als kansrijk en nuttig worden ervaren. Alle IZA regio's is gevraagd één of meerdere onderwerpen van de Ontwikkelagenda op te nemen in de werkagenda, en zo bij te dragen aan de bewijslast die nodig is om van deze voorzieningen ook basisfunctionaliteiten te maken. Belangrijke nuance is dat hiervoor geen extra budget beschikbaar is en dat het dus binnen de beschikbare (regionale) SPUK AZWA middelen gefinancierd moet worden.

Dementie is tot op heden een onderbelicht thema in de Gooi en Vechtstreek, terwijl de urgentie groot is. In het Gooi wonen naar schatting ongeveer 7.150 inwoners met dementie¹. Dat is 7,6% van het totaal aantal ouderen in het Gooi. Van de mensen met dementie woont 68,9% (nog) thuis. Het aantal inwoners met dementie zal de komende jaren naar verwachting blijven toenemen als gevolg van de vergrijzing. Daardoor wordt de vraag op de samenleving, mantelzorgers en de zorg steeds groter.

Er is in het Gooi een regionaal Netwerk Dementie, bestaande uit zorg- en welzijnsorganisaties. Gemeenten zijn hier nog niet goed op aangehaakt. De voorgestelde Ketenaanpak Dementie heeft veel raakvlakken met de plannen van het Gooise Dementie Netwerk. Daarom liggen er kansen voor het Gooi om relatief eenvoudig te komen tot een Ketenaanpak Dementie.

¹ <https://www.dementieinkaat.nl/> (cijfers 2024)

Er kan op dit moment nog geen gedegen inschatting van de kosten voor de Ketenaanpak Dementie worden gemaakt. Voorstel is om hiervoor ruimte te reserveren binnen de regionale SPUK AZWA begroting.

6. *De adviesraden sociaal domein adviseren in het kader van beginspraak op deze 80% van de Werkagenda*

De deadline voor het indienen van de werkagenda stond oorspronkelijk op 15 november 2026. Daarom was het niet mogelijk om de adviesraden binnen de reguliere termijnen te laten adviseren op de definitieve versie. In overleg met de voorzitters van de adviesraden sociaal domein is ervoor gekozen om de 80% versie ter advisering voor te leggen. De adviesraden hebben toegezegd uiterlijk eind september met een reactie te komen. Het advies van de adviesraden wordt later als nazending aan de bijlagen toegevoegd.

7. *Op basis van voortschrijdend inzicht wordt een aantal elementen toegevoegd aan de 80% versie.* De 80% is klaar, maar het werk ligt niet stil. Op basis van voortschrijdend inzicht, landelijke en regionale gesprekken en andere ontwikkelingen wordt aan de 80% versie tenminste toegevoegd:

- Een inhoudelijke, waardegedreven inleiding over het hoe en waarom van deze werkagenda. Niet beredeneerd vanuit tekorten en financiën, maar juist vanuit het belang van de inwoner en de meerwaarde van deze voorzieningen op de leefwereld.
- Een uitwerking van de samenwerkingsstructuren van de Regionale Preventie Infrastructuur.
- Meer aandacht voor Leefstijl en GLI bij de aanpakken Gooi naar Gezonder Gewicht.
- Stevigere inbedding van de brede aanpak van Kansrijke Start, in plaats van een focus op losse onderdelen.

Uitvoering en evaluatie

Na bespreking in het PFHO van 8 oktober wordt de inbreng van de wethouders, samen met het advies van de adviesraden, verwerkt tot de 100% versie die ter besluitvorming aan de colleges wordt voorgelegd in december.

Financiën

Eén van de besluiten van het PFHO van 25 juni 2026 is dat gemeenten zelf beschikken en bepalen over de lokale AZWA middelen. Voor de regionale SPUK AZWA middelen geldt dat de regiogemeenten (via het PFHO) hier gezamenlijk over besluiten. De knelpunten met betrekking tot de financiën staan hierboven reeds benoemd. Binnen de regionale SPUK AZWA begroting is ruimte beschikbaar om bepaalde onderdelen van basisfunctionaliteiten te financieren, wanneer er lokaal te weinig budget is om te voldoen aan de gezamenlijke ambities. Zie bijlage 2 voor de concept-begroting. Veel posten moeten de komende maanden verder worden geconcretiseerd.

Bijlage(n)

Bijlage 1	80% versie Werkagenda
Bijlage 2	Conceptbegroting SPUK AZWA regio